

معرف، عا، به عنان، متحان: از سم، سازمان، ملا، متحد (1370 ش)

یازده سال پس از آغاز جنگ هشت ساله تحمیلی رژیم بعث عراق علیه ایران و سه سال پس از صدور قطعنامه 598 شورای امنیت و اتمام جنگ و با تلاش‌های پی‌گیر سیاسی مسؤولان نظام جمهوری اسلامی، حقانیت ایران در دفاع مشروع به اثبات جامعه جهانی رسید. خاویر پرز دکوئیا، دبیر کل وقت سازمان ملل متحد در 18 آذر 1370 طی یک گزارش رسمی به شورای امنیت اعلام کرد که عراق در 31 شهریور 1359 به ایران حمله کرده و متجاوز است. اعلام اینکه در جنگ تحمیلی، عراق آغازگر و مسؤول جنگ بوده است، یک پیروزی بزرگ سیاسی است. این دفاع و نبرد، در حالی ادامه و پایان یافت که جهانیان، بانی جنگ را می‌شناختند و حتی به کمک او شتافته بودند. آنان زمانی به خود آمدند که سلاح‌های ارسالی به عراق، علیه خودشان به کار گرفته شد و عراق، منطقه خلیج فارس را درگیر جنگی مهیب و عظیم کرد. متجاوز بودن عراق، گرچه بسیار دیر اعلام شد، اما از پیروزی‌های مهمی است که در تاریخ کشورمان به عنوان واقعه‌ای بزرگ ثبت شده است.

رحلت آیت الله العظمی "سید محمد رضا گلپایگانی" زعیم عالیقدر حوزه علمیه قم (1372 ش) آیت‌الله العظمی سید محمدرضا موسوی گلپایگانی در سال 1277 ش (1316 ق) در منطقه گوگد گلپایگان به دنیا آمد. وی پس از طی دروس مقدمات در زادگاه خود، راهی اراک گردید و در 21 سالگی وارد درس خارج فقه و اصول آیت‌الله حائری یزدی شد. ایشان پس از هجرت به قم، در حلقه اصحاب خاص استاد قرار گرفت و پس از تاسیس حوزه علمیه قم و رحلت آیت‌الله حائری یزدی تدریس خارج فقه و اصول خود را آغاز کرد. حاصل تدریس هفتاد ساله ایشان پرورش ده‌ها شاگرد مجتهد و عالم می‌باشد که هر کدام استوانه مهمی در حوزه علمیه محسوب می‌شوند. حضرات آیات: مرتضی حائری یزدی، شهید مرتضی مطهری، شهید محمدعلی قاضی طباطبایی، شهید سیداسدالله مدنی، شهید دکتر محمد مفتاح، شهید دکتر سید محمدحسینی بهشتی، علی مشکینی، ناصر مکارم شیرازی، جعفر سبحانی، لطف الله گلپایگانی، حسن حسن‌زاده آملی، احمد جنتی، علی‌پناه اشتیاردی، رضا استادی و علی احمدی میانجی و ده‌ها عالم فاضل از جمله شاگردان آن مرجع بزرگ دینی می‌باشند. آیت‌الله گلپایگانی دارای نگاشته‌ها و تقریرات فراوانی می‌باشد و در دوران سی و دو ساله مرجعیت، یکی از ارکان فقاقت بوده و به ضرورت، در تمام ابواب فقه، فتوا داده است. کتاب الحج، کتاب القضاء و حاشیه بر عروة الوثقی و... از جمله تالیفات آن فقیه بزرگوار به شمار می‌روند. ایشان همچنین در جریان انقلاب اسلامی و پس از آن، همواره حمایت خود را از قیام و رهبری آن اعلام می‌کرد. آیت‌الله گلپایگانی سرانجام پس از عمری خدمت و تدریس و تألیف، در هجدهم آذرماه 1372 ش برابر با 24 جمادی‌الثانی 1414 ق در سن 95 سالگی دار فانی را وداع گفت و پس از تشییعی با شکوه، در مسجد بالاسر حرم حضرت معصومه (س) به خاک سپرده شد.

شهادت پیشوای یازدهم مسلمانان حضرت امام حسن عسکری (ع) (260 ق) حضرت امام حسن عسکری (ع) پس از بیست و هشت سال زندگی و شش سال امامت در هشتم ربیع الاول سال 260 هجری در شهر سامرا و به دست معتمد عباسی به شهادت رسید و در کنار مرقد مطهر پدر بزرگوار خویش مدفون گردید. آن حضرت، همواره تحت نظر و در زندان‌های طاغوت‌های عصر خود بود و سرانجام با زهر جفا، شهید شد. امام حسن عسکری (ع) با همه‌ی اختناق و محدودیت‌های زمان توانست به بهترین وجه و در حد امکان، فشرده‌ی مبارزه درمقابل ستمگران و حکام جور را حفظ کرده و این نهضت نهفته را هدایت نماید. آن حضرت، قطب دایره‌ی مبارزه بود و دیگران بر اطراف او دور می‌زدند. دوست و دشمن می‌دانستند که امام و پیروان او، خلافت ناحق عباسی را قبول ندارند و طرفدار حکومت واقعی و نجات‌دهنده‌ی اسلامند. امام حسن عسکری، با وجود همه‌ی فشارهای دستگاه جور عباسی و کنترل‌ها و مراقبت‌های بی‌وقفه‌ی دولت مرکزی، یک سلسله فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی و علمی در جهت حفظ اسلام و مبارزه با افکار ضداسلامی انجام داد که بدین‌گونه قابل ذکرند: کوشش‌های علمی در دفاع از آیین اسلام و ردّ اشکال‌ها و شبهات مخالفان و نیز تبیین اندیشه‌ی صحیح اسلامی؛ ایجاد شبکه‌ی ارتباطی با شیعیان مناطق مختلف از طریق تعیین نمایندگان و اعزام پیک‌ها و ارسال پیام‌ها؛ فعالیت‌های سِرّی سیاسی به رغم کنترل‌های حکومت عباسی؛ حمایت و پشتیبانی مالی از شیعیان، به ویژه یاران خاص خود؛ تقویت و توجیه سیاسی رجال و عناصر مهمّ شیعه در برابر مشکلات؛ استفاده‌ی گسترده از آگاهی غیبی برای جلب منکران امامت و دلگرم کردن شیعیان؛ آماده سازی شیعیان برای دوران غیبت فرزند خود، امام مهدی (عج).

مرگ "هربرت اسپنسر" متفکر و فیلسوف معروف انگلیسی (1903 م) هربرت اسپنسر، فیلسوف بزرگ انگلیسی، در 27 آوریل 1820 م در انگلستان به دنیا آمد. وی از کودکی تحت تعلیمات پدر قرار گرفت و از علوم مختلف، همانند علوم طبیعی، فیزیک، شیمی و تشریح معلوماتی پراکنده آموخت. اسپنسر تحصیلات منظمی نداشت و معلومات فراوان خود را از راه تجربه و تتبعات شخصی به دست آورد. وی از آغاز عمر به بحث درباره مسائل سیاسی و دینی و فلسفی علاقه داشت و از مطالعات علوم طبیعی یک رشته تحول و تکامل برایش پیش آمد که تصمیم گرفت تصنیفاتی را به عنوان فلسفه تالیفی مبنی بر همان نظر تصنیف کند. فلسفه علمی اسپنسر که هدفش تبیین پدیده‌های زندگی، بنای این فلسفه در تبیین سراسر کائنات به مثابه حرکتی پیش‌رو از یک مرحله کامل‌تر، بر

قوانین تکامل نهاده شده بود. اسپنسر يك فيلسوف مادي بود و بیش از تخیلات به واقعیات توجه داشت. وي بیش از مطالعه، به مشاهده مي پرداخت و همیشه به وجه بي روح و سرد زندگي مي نگریست. در حقیقت اصرار داشت که این تنها وجهي است که وجود دارد. حقیقت چنان که وي پرده از چهره آن بر مي دارد، سرد، ملامت انگیز و مُرده است. آدمي جسنی بدون روح است و جهان ماشینی، و بدون روح. هر عملي که در جهان یا در ذهن آدمي انجام مي گیرد بر طبق اصول مکانیکی قابل توجیه است. اسپنسر آنچه را که وراي تجربه است کنار گذاشت و خويشتن را وقف آنچه به تجربه درمي آید، نمود. وقتي که وي از فهم آغاز خلقت هستي و خالق آن باز مي ماند، محدودیت ذهن و فکر بشر را مطرح مي کند و "لادري" يعني چيزي نمي دانم را مطرح مي نماید. با این حال اسپنسر بر این عقیده بود که تمام هستي، حرکتی متوازن دارد گرچه در پایان کار، عدم بر همه چیز مستولي خواهد شد. پس از آن، اسپنسر به علم اخلاق پرداخت و اعلام کرد که هدف نهایی سلوک آدمي، باید حفظ و تکثیر حیات باشد. اسپنسر مي اندیشید این که ما براي نیل به این آرمان مي کوشیم. ناشی از يك حس اخلاقي ذاتي است. نژاد بشر در کشمکش طولاني خود براي هستي، سجایا و عکس العمل هاي غریزي کسب کرده است که وي را به ادامه حیات قادر مي سازد. این عکس العمل ها به تدریج رفتارهاي خوب به شمار آمده اند. عمل خوب آن است که به ادامه زندگي کمک مي کند و عمل بد، آن است که راه به مرگ مي برد. در دوران هاي ابتدایی تاریخ بشر، آدمیان کشتن يك ديگر را براي زنده ماندن ضروري یافته بودند. اما کم کم به ذهن آدمي رسید که براي بقا راه آسان تري وجود دارد و آن همکاري و معاونت است و به این ترتیب، به تدریج مفهوم عدالت به میان آمد. همه افراد آزاد هستند که از منابع معدني زميني استفاده کنند ولي آزاد نیستند که از يك ديگر بهره کشي کنند. مردم باید با هم همکاري داشته باشند نه آنکه با يك ديگر رقابت بورزند. اسپنسر مي گفت از هر کس به اندازه استعدادش کار بخواهید و به اندازه استحقاقش بدهید. در خانواده انسان، هر کوديکي داراي این حق است که مورد حمايت و عنايت قرار گیرد و هر بزرگسالي مکلف است که از روي ميل و علاقه به همکاري با ديگران برخیزد. ناتوان را کمک کنید و ديگران را آزاد بگذارید که بدون تخطي به آزادي ديگران، خويشتن را مددکار باشند. اسپنسر قانون اخلاقي جديدي عرضه مي دارد که بر اساس آن مي گوید، با کودکان و ناتوانان به ترحم، و با بزرگسالان و نیرومندان به عدالت رفتار کنیم. این قانون نه تنها باید در گروه هاي انفرادي، بلکه در تمام خانواده بشريت اجرا گردد. اسپنسر در طول حیات علمي خود کتب مهمي به نگارش در آورد که اصول روان شناسي، مبدي اوليه اصول شناخت زندگي، اصول علوم اجتماعي در 3 جلد و اصول زیست شناسي در 2 جلد از آن جمله اند. هزبرُت ارسپنسر سرانجام در هشتم دسامبر 1903م در 83 سالگي درگذشت.